

Peuterbeleid

versie 19.12

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Sociaal- emotionele ontwikkeling	4
Rollenspel	4
Activiteitenaanbod	4
Materialenaanbod	5
Pedagogische begeleiding	5
Lichamelijke ontwikkeling	6
Activiteitenaanbod ter bevordering van de motoriek	6
Activiteitenaanbod ter bevordering van het lichaamsbesef	6
Materialenaanbod	7
Zindelijkheid	8
Pedagogische begeleiding	8
Seksuele ontwikkeling	9
Seksuele ontwikkeling bij peuters	9
Activiteitenaanbod	10
Materialenaanbod	10
Pedagogische begeleiding	10
Verstandelijke ontwikkeling	12
Activiteitenaanbod	12
Materialenaanbod	12
Pedagogische begeleiding	12
Taalontwikkeling	14
Activiteitenaanbod	14
Materialenaanbod	14
Pedagogische begeleiding	14
Wenbeleid	15
Omgaan met nieuwkomers en kinderen die weggaan	15
Overdracht naar basisschool of voorschoolse voorziening	16
Bijlagen	17
SLO-lijsten	17

Inleiding

In dit dossier "Nannies peuterbeleid", staat uitgebreid beschreven hoe de peuter zich ontwikkelt. Uit onderzoek is gebleken dat je een kind niks kan leren voor het eraan toe is. Kinderen pakken de dingen op, op het moment dat ze daartoe in staat zijn. Kinderen kunnen natuurlijk alleen dingen oppakken die aangeboden worden. Aan de leidsters van de peuters is de schone taak om te zorgen voor een gevarieerd activiteiten- en materialenaanbod, zodat kinderen optimale kansen krijgen om zich op alle gebieden goed te kunnen ontwikkelen. Daarnaast kunnen de leidsters signaleren of de ontwikkelingslijn die een kind volgt, vergelijkbaar is met een gemiddeld ontwikkelingspatroon.

De peuter ontwikkelt zich in snel tempo tot kleuter. Aan het einde van de peuterleeftijd, met 4 jaar, gaat een kind naar de basisschool. Rond deze leeftijd beheersen kinderen over het algemeen dezelfde minimumbasisvaardigheden. De SLO (nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling) heeft basisdoelen geformuleerd die gelden voor kinderen bij de aanvang van groep 1 op de basisschool. Er worden bepaalde vaardigheden verondersteld om een goede start te kunnen maken op de basisschool. De SLO doet dit op 3 ontwikkelingsgebieden: sociaal-emotioneel, taal en rekenen.

Deze basisdoelen zijn voor ons een leidraad bij het werken met de peuters. Ze geven een objectief beeld van wat er als minimum ontwikkelingsniveau wordt verondersteld bij kinderen die naar de basisschool gaan. Dit betekent dat het dus tevens de minimale streefdoelen zijn als kinderen bij Nannies weggaan om naar de kleuterschool te gaan.

In dit beleid vind je een omschrijving van verschillende ontwikkelingsgebieden en wat wij bij Nannies aan activiteiten aanbod, materialenaanbod en pedagogische begeleiding bieden. Als bijlage zijn de SLO-overzichten toegevoegd, die een opsomming bieden van de beheersdoelen bij de overgang naar de basisschool.

December 2019, *Sanan Geurts-Aldenhoven en Anneke Groos*

Sociaal- emotionele ontwikkeling

Kinderen zijn georiënteerd op de mensen om zich heen. Hun belangstelling gaat uit naar anderen. Ze nemen allerlei ideeën en gedragingen over en krijgen zo vaardigheden in het omgaan met mensen.

Rond het tweede jaar wordt het kind een echte hamsteraar. Een bijna overdreven eigenheidsgevoel steekt de kop op, samen met de neiging tot verzamelen. Voortdurend zegt het kind 'van mij', ook bij dingen waarmee het niet speelt. Meestal is dit een voorbijgaande fase en is voor kinderen zelf erg belangrijk. Hun wankelende zelfvertrouwen wordt erdoor versterkt. Door alles te verzamelen vergroten ze hun ik-territorium.

Rond de derde en vierde verjaardag begint het weggeven op gang te komen. Het lijkt op een vorm van contact zoeken.

Er is een samenhang tussen zelfvertrouwen en bereidheid tot delen, tussen je zeker voelen en kunnen delen. Kinderen helpen en delen vaker als zij zich gelukkig voelen, tevreden zijn of iets is gelukt.

Een kind krijgt op een gegeven moment in de gaten dat de contacten die het heeft, mede worden vorm gegeven door wat het zelf doet. En als kinderen zijn doordrongen van hun eigen invloed kunnen ze als ze ongeveer vier jaar zijn ruimte geven aan wat voor anderen prettig is.

Rollenspel

Kinderen spelen na wat ze leren kennen. Dit begint rond twee jaar enige vorm aan te nemen. Bijvoorbeeld het praten door een telefoon of het in bed leggen van een pop. Fantasie gaat steeds meer meespelen. Een rollenspel kan individueel of samen gespeeld worden, dan worden de rollen verdeeld.

Het is een verstandelijke doorbraak; het kind komt ermee los van de realiteit. Als kinderen een rol eenmaal goed in de vingers hebben, kan er mee geëxperimenteerd worden.

Kinderen die zich in anderen kunnen inleven, spelen graag een rollenspel.

Activiteitsaanbod

(uit Nannies pedagogisch beleid)

Met de dreumesen en peuters doen we spelletjes om de fantasie te stimuleren. We begeleiden de kinderen in het met elkaar omgaan, naar elkaar luisteren en het samen spelen door bijvoorbeeld een spel te doen en zelf mee te spelen. We doen- alsof spelletjes en kringspelletjes waarin kinderen om de beurt iets mogen doen. Kinderen worden zoveel mogelijk bij de groep betrokken, ze worden gestimuleerd en gemotiveerd, maar hoeven niet mee te doen wanneer het in conflict komt met hun sociaal- emotionele ontwikkeling; bijvoorbeeld wanneer een kind het beangstigend vindt om midden in de kring te zitten. Het kind zal dan bij een leidster op schoot of aan de hand worden genomen, zodat het wel deel kan nemen aan de activiteit. Het is van belang dat een kind zich veilig voelt.

We hebben de afspraken dat kinderen niks van elkaar af mogen pakken en dat ze elkaar geen pijn mogen doen. We geven kinderen de kans zelfstandig dingen te gaan doen en samen problemen op te lossen, om hun zelfstandigheid te stimuleren, maar we zijn altijd in de buurt om te helpen als een kind dat vraagt of als de situatie dat vereist. We geven vaak complimentjes en nemen de kinderen serieus om hun gevoel van eigenwaarde te vergroten. We vinden het erg belangrijk om consequent te zijn ten opzichte van de kinderen en afspraken die we maken, moeten ook worden nagekomen. Als we kinderen straffen, gebeurt dit met een straf die voor het kind duidelijk en overzichtelijk is (bijvoorbeeld apart zitten). We praten daarna met de kinderen over wat er gebeurd is. We straffen de kinderen nooit lijfelijk. Materialenaanbod

(uit Nannies pedagogisch beleid)

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen zijn met name de intermenselijke relaties belangrijk, maar ook een stimulerende omgeving speelt daarbij een rol. Door het spelen leren kinderen greep te krijgen op de wereld om hen heen.

Op onze groepen hebben wij spullen uit de volwassenenwereld op kindermaat, zoals een keukentje met pannetjes en een gereedschapset. Kinderen kunnen daarmee de dingen die zij volwassenen zien doen imiteren. Voor de fantasieontwikkeling zijn er onder andere (poppenkast)poppen, auto's, bouwblokken en verkleedkleden aanwezig. Met de peuters doen we soms eenvoudige gezelschapsspelletjes om de sociale vaardigheden te stimuleren.

Pedagogische begeleiding

Tallose vaardigheden krijgt een kind door het afkijken. Bewust of onbewust doet een volwassene iets voor wat een kind na doet. Bijvoorbeeld een tong uitsteken. Belangrijker dan deze imitatie is "modeling"; het onwillekeurig overnemen van manieren van doen. Bijvoorbeeld een kind dat ziet dat zijn moeder haar haar kamt en dit later na doet bij haar pop. Wat je doet is belangrijker dan wat je zegt!

Daarnaast zijn concrete suggesties en aanmoedigingen in verschillende momenten van spel belangrijk voor het stimuleren van spel.

Het is niet altijd nodig samen te spelen, er echt voor te gaan zitten. Ook tussendoor of in het voorbijgaan even meedoen, kan stimulerend zijn. Inspelen op een spelmoment betekent aansluiten bij waar een kind letterlijk mee bezig is. Het meest stimulerend is het als de leidster het kind als het ware een stap voor blijft, een kleine draai geeft aan het spel. Dit mee- en inspelen maakt dat jonge kinderen over het algemeen meer onderzoekend gaan spelen. 'Je hebt de olifant al, waar is de giraffe'?

In de interactie is het belangrijk dat je ingaat op wat een kind doet, dat je het kind het initiatief laat nemen en dat je dit volgt. Het geeft een gevoel van zelfvertrouwen in de omgang met andere mensen. Een kind leert zelf vorm geven aan een relatie.

Lichamelijke ontwikkeling

De motoriek gaat zich steeds meer verfijnen. Kinderen zijn continu in beweging. Oefening baart kunst en kinderen leren in deze periode heel wat. Maar de grote lichaamsbeheersing is in eerste instantie een resultaat van rijping en niet van ervaring. Oefenen heeft pas zin als een kind de lichaamsbeweging waar het aan toe is, al een beetje kan beheersen. Het is belangrijk om mogelijkheden te bieden. Merk je dat een kind zich lichamenlijk nog niet vrij beweegt, biedt dan lichamenlijk actieve activiteiten aan. Een kind dat kan klimmen, moet ook de gelegenheid krijgen om te klimmen.

Door ervaringen met kijken, voelen, vallen en zich bewegen in de ruimte krijgen kinderen informatie. Door zelf te ontdekken leren ze daarmee te vertrouwen op hun eigen oordeel. Zijn ze onzeker, dan zoeken ze zekerheid bij iemand die zij vertrouwen.

De grove motoriek loopt steeds een stap voor op de ermee in verband staande fijne motoriek. Meisjes liggen vaak wat betreft de fijne motoriek gemiddeld een half jaar voor op jongens.

Activiteitsaanbod ter bevordering van de motoriek

(uit Nannies pedagogisch beleid)

Ieder kind ontwikkelt zijn lichamenlijke mogelijkheden in zijn eigen tempo. Wij stemmen de activiteiten die we aanbieden af op de mogelijkheden die ieder individueel kind heeft en we proberen de kinderen spelenderwijs te stimuleren hun motorische vaardigheden uit te breiden.

We dansen op muziek, doen spelletjes waar bewegingen worden nagedaan. Met name buiten krijgen ze de mogelijkheid om te rennen en klimmen. Peuters leren nu bijvoorbeeld ook met een bal gooien en vangen, springen, huppelen en voetballen. De activiteiten ter bevordering van de fijne motoriek breiden we uit van duplo, blokken en puzzels naar kralen rijgen, knippen en prikken. De peuters worden gestimuleerd zich zelf aan- en uit te kleden en ze gaan (al dan niet zelfstandig) naar het toilet.

Peutergym

Een activiteit die bijna dagelijks terug komt is peutergym. Elke ochtend wordt de dag gestart met een actieve activiteit, er wordt gedanst, uitbeeldingen worden nagedaan of evenwichtsoefeningen komen aan bod.

Dit is naast een lichamenlijke activiteit ook een sociaal- emotioneel activiteit.

Activiteitsaanbod ter bevordering van het lichaamsbesef

(uit Nannies pedagogisch beleid)

Een kind is de eerste jaren bezig de wereld om hem heen te leren kennen, maar ook zichzelf en zijn eigen lichaam. Wij gaan op een vanzelfsprekende manier om met de ontdekkingsreis van de kinderen langs hun eigen lichaam en dat van anderen. We zingen liedjes over de namen van lichaamsdelen en onderdelen van het gezicht en we benoemen ze ook tijdens spelmomenten. We knuffelen en stoeien veel met de kinderen, omdat we lichamenlijk contact belangrijk vinden. Het verschonen en naar het toilet gaan van de kinderen gebeurt in openheid, tenzij met ouders iets anders wordt afgesproken.

Materialenaanbod

(uit Nannies pedagogisch beleid)

Er is op onze groepen allerhande speelgoed aanwezig ter stimulering van de lichamenlijke ontwikkeling van de kinderen. Voor de ontwikkeling van de grove motoriek zijn er bijvoorbeeld fietsjes, karren, loopauto's en ballen. Voor de fijne motoriek zijn er constructiematerialen zoals duplo en blokken, maar ook allerlei creatieve materialen zoals klei, verf, scharen en prikkennen.

Pedagogische begeleiding

Door zelf als pedagogisch medewerker actief mee te spelen of het goede voorbeeld te geven worden de kinderen uitgedaagd om zelf ook mee te gaan spelen. Hierdoor worden kinderen uitgedaagd om activiteiten mee te doen. Niks is te gek. Kinderen doen graag na. Bied begeleiding aan, laat merken dat een kind er mag zijn en dat jij er bent voor een kind. Het kind leert je vertrouwen waardoor de lichamelijke ontwikkeling gestimuleerd wordt.

Daarnaast is het belangrijk om het 'zelf doen' te stimuleren. Kinderen willen van nature graag dingen zelf ontdekken maar geef de kinderen hiervoor ook de kans. Bied de tijd en mogelijkheid om bijvoorbeeld zelf hun jas en schoenen aan te doen. Of te klimmen, natuurlijk onder begeleiding. Dit geeft zelfvertrouwen.

Zindelijkheid

De ontwikkeling van de zindelijkheid is een motorische ontwikkeling, het gaat om het verwerven van beheersing over (sluit)spieren. Kinderen verschillen in snelheid van deze ontwikkeling. Ook is de ontvankelijkheid kindsafhankelijk; het ene kind leert sneller dan het andere.

Kinderen beginnen in het tweede jaar langzamerhand enige beheersing te krijgen over de kringspieren van de anus. Zij voelen hoe zowel het ophouden als het laten lopen van hun ontlasting een prettig gevoel geeft. Ze doen dat vaak; ophouden en laten lopen. Ze krijgen er een prettig gevoel van.

Tussen de 18 en 24 maanden leert het kind het aandranggevoel in verband te brengen met het plassen; het kind merkt dat het nat wordt.

Tussen de 2 en 3 jaar leert het kind om gedurende korte tijd de plas op te houden door bewust de bekkenbodemspieren aan te spannen. Daarna is het kind zelf in staat te bepalen waar en wanneer hij wil plassen.

Pas als het kind zich bewust wordt van de darm- en blaasfuncties en van het aandranggevoel, heeft het zin om te starten met de zindelijkheidstraining. Het heeft dan de grootste kans op succes omdat het kind zich dan ook bewust wordt van de effecten van het niet beheersen van de sluitspierfuncties; hij merkt dat hij nat of 'vies' wordt. De start van de zindelijkheidstraining is ook afhankelijk van de opvattingen van de ouders en de reacties van de omgeving.

Volgorde zindelijkheid:

1. 's nachts zindelijk voor ontlasting
2. overdag zindelijk voor ontlasting
3. overdag droog blijven
4. 's nachts droog blijven

Over het algemeen zijn bijna alle vierjarigen zindelijk voor ontlasting en overdag zindelijk voor urine.

Pedagogische begeleiding

- ontspannen sfeer creëren
- successen prijzen, straffen werkt niet
- duidelijke opdrachten geven
- werk met een beloningssysteem
- biedt vaste momenten per dag aan voor toiletbezoek, bijvoorbeeld na de tafelmomenten. Als je eenmaal weet wanneer een kind poept, kan je hem daarvoor ook op de wc zetten en laten zitten tot hij heeft gepoept.

Seksuele ontwikkeling

De seksuele ontwikkeling van kinderen is heel breed. Zij bestaat uit lichamelijke, intimiteit en seksualiteit. Kinderen zijn hiermee als vanzelfsprekend bezig. Het is een ontdekkingsreis en bestaat uit ontdekken en experimenteren. Peuters vinden het bijvoorbeeld enorm spannend om zichzelf en anderen te bekijken en aan te raken.

Naast het leren kennen van het eigen lichaam en elkaars lichaam, leren zij ook omgaan met de vertrouwdheid van nabije personen in vriendschappen en relaties en ontdekken zij de wereld om hen heen.

Seksuele ontwikkeling bij peuters

De basis voor veel aspecten van de ontwikkeling wordt in de eerste vijf levensjaren gelegd. Seksualiteit krijgt zo de emotionele betekenis die iemand er ook later als volwassene aan geeft.

De seksuele ontwikkeling verloopt in fasen. Dit houdt in dat gedrag en vragen van een kind samenhangen met zijn leeftijd. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier.

Peuters zijn heel lichamenlijk en hebben veel behoefte aan lichamenlijk contact. Het verkennen van het eigen lichaam is in volle ontwikkeling. Ze krijgen op basis van allerlei ervaringen een besef van een 'ik'. Ze raken geïnteresseerd in hoe hun eigen lijf eruit ziet en hoe het voelt. Het hele lichaam staat open voor globale prettige ervaringen. Zodoende wordt ook het geslachtdeel erg interessant. Ze kunnen uitgebreid hun tenen bekijken en onderzoeken met dezelfde nieuwsgierigheid hun piemel of vagina. Ze raken daarnaast ook geïnteresseerd in het verkennen van het lichaam van anderen. De eerste personen zijn vaak hun vader en moeder.

Peuters van twee en drie jaar ontdekken dat er sekseverschillen zijn. Deze sekseverschillen zijn voor peuters vanzelfsprekend.

Op de opvang kan het ontdekken gebeuren als zij samen met leeftijdgenootjes zindelijk worden en zich op het toilet uitkleden. Vaak willen zij hierbij ook elkaar onderzoeken en het geslachtsdeel aanraken. Ze hebben nog weinig besef van het effect van hun aanraking, ze kunnen elkaar onbewust pijn doen.

Peuters leren de verschillen tussen jongens en meisjes herkennen maar ook benoemen. Ze kunnen over hun lichaam en sekseverschil ook eenvoudige vragen stellen. De meeste peuters zitten tegelijk in de 'waarom' fase.

Bij jonge peuters is het ontdekken van elkaars lichaam pure nieuwsgierigheid zonder bijbedoeling. Zoals bijvoorbeeld zijn/haar handen in je decolleté stoppen.

Oudere peuters hebben al vaak door dat er een taboe rust op seksualiteit. Ze voelen goed aan dat volwassenen hun ontdekkingstocht niet altijd op prijs stellen. Vandaar dat kinderen het liefst een verborgen hoekje opzoeken.

Oudere peuters zijn al goed in staat tot rollenspellen. Ze combineren hun fantasie met de werkelijkheid door volwassenen te imiteren. Dit zie je bijvoorbeeld terug in 'doktertje spelen' en 'vader en moedertje'. Deze spelen komen in allerlei variaties voor. Kinderen moeten leren dat ze geen kraaltjes of voorwerpen in elkaars openingen mogen stoppen of dat er bijvoorbeeld geen touwtje om een piemel mag worden gebonden.

Sommige peuters zijn star tegenover het andere geslacht, bijvoorbeeld 'auto's zijn alleen voor jongens' en sommige peuters zijn juist erg geïnteresseerd in de stereotypen van het andere geslacht, bijvoorbeeld een jongen die graag staartjes in zijn haar wil.

Ook kunnen peuters masturberen. Er is een ruime schatting dat tussen de 10 en 40% van de peuters dat regelmatig doet, soms krijgen zij ook een orgasme.

Activiteitenaanbod

(uit Nannies pedagogisch beleid)

Een kind is de eerste jaren bezig de wereld om hem heen te leren kennen, maar ook zichzelf en zijn eigen lichaam. Wij gaan op een vanzelfsprekende manier om met de ontdekkingsreis van de kinderen langs hun eigen lichaam en dat van anderen. We zingen liedjes over de namen van lichaamsdelen en onderdelen van het gezicht en we benoemen ze ook tijdens spelmomenten. We knuffelen en stoeien veel met de kinderen, omdat we lichamelijk contact belangrijk vinden. Het verschonen en naar het toilet gaan van de kinderen gebeurt in openheid, tenzij met ouders iets anders wordt afgesproken.

Er zullen activiteiten aangeboden worden met betrekking tot het ontdekken van je eigen lichaam zoals een poppetje tekenen, verschillen tussen meisjes en jongens benoemen.

Materialenaanbod

(uit Nannies pedagogisch beleid)

Er is op onze groepen allerhande speelgoed aanwezig ter stimulering van de seksuele ontwikkeling van de kinderen. Er zijn meisjespoppen, jongenspoppen, blanke poppen en bruine poppen aanwezig.

Ook zijn er dokterspullen aanwezig.

Pedagogische begeleiding

Als pedagogisch medewerker kun je kinderen begeleiden bij hun seksuele ontwikkeling. Positief open staan ten opzichte van seksualiteit is hiervoor belangrijk. Je bent positief als je kinderen informatie geeft en openlijk praat over lichamelijkeid, intimiteit en seksualiteit. Geef daarnaast letterlijk ruimte voor een seksuele ontwikkeling.

Seksualiteit is voor een kind (nog) niet zo beladen als voor veel volwassenen.

Als een kind een vraag stelt, ga hier dan op in. Zo biedt je openheid. Als een vraag te intiem is kun je zeggen dat je het straks aan papa of mama zal vragen. Dan reageer je wel maar hoeft je niet te antwoorden. Hetgeen wat je vertelt, moet kort en helder zijn.

Praten met peuters:

Als je bij een peuter zijn lichaam benoemt horen daar de geslachtsorganen ook bij. Vraag eventueel aan de ouders hoe zij het geslachtsorgaan van hun kind noemen.

Benoem de verschillen tussen de sekse.

Als kinderen elkaars geslachtsorgaan willen aanraken, zeg dan dat het bijzondere plekje is die je niet zomaar bij een ander mag aanraken. Bij Nannies raken kinderen die plekken dan ook niet aan bij andere kinderen.

Leer een peuter dat het lichaam van hem is, het kind mag het zeggen als hij niet wil dat er iemand aankomt. Als een kind niet op schoot wil of een kus wil geven, accepteer dat dan. Kinderen die masturberen kun je het verschil leren tussen privé en openbaar.

Omgaan met ouders:

Houd rekening met de wensen van ouders maar kijk vooral naar het belang van een kind en de groep. Je hebt bovendien te maken met meerdere ouders. Overleg en wees eerlijk over de seksuele ontwikkeling van hun kind. Vraag of ouders het herkennen en vraag hoe zij er mee om gaan. Leg uit dat seksuele ontwikkeling erbij hoort.

Reageren op gewenst of ongewenst gedrag:

- benoem het gedrag
- geef aan wat jij er van vindt
- geef bij ongewenst gedrag aan dat je wilt dat het stopt
- vertel welk gewenst gedrag je wel wilt zien

Verstandelijke ontwikkeling

Peuters zijn vooral gericht op wat is, op het hier en nu en ze kunnen zich moeilijk richten op hoe het gekomen is. Zij zien alleen de toestand op het moment en niet het proces. De ontwikkeling van het denken en redeneren van een kind verloopt in verschillende stadia. Vanaf ongeveer anderhalfjaar worden de indrukken die een kind opdoet, opgeslagen in de vorm van symbolen. Hierbij speelt de taal een grote rol. Zodra een kind een voorwerp, situatie of gevoel kan benoemen kan hij er ook over nadenken, zonder dat het in praktijk voorhanden is.

In deze fase staat de peuter voor de taak zich te ontwikkelen tot een zelfstandig persoon en leert zich geleidelijk aan steeds beter verplaatsen in het denken van iemand anders. Het kunnen inleven blijft niet beperkt tot de waarneming alleen maar omvat ook een beetje het aanvoelen van andermans gevoelens.

Driejarigen krijgen steeds meer belangstelling voor woorden en getallen, ze gaan voorwerpen sorteren. Dit is niet alleen nodig om te tellen maar ook om hoeveelheden te vergelijken door begrippen te gebruiken zoals meer, minder en evenveel. Ook beginnen ze kleuren en vormen te benoemen en begint het tijdsbesef zich geleidelijk te ontwikkelen. Deze vaardigheden zijn heel belangrijk voor rekenen.

Een peuter kan geen onderscheid maken tussen werkelijkheid en fantasie en daarom is zijn belevingswereld enorm fantasierijk. Hij verzint mensen en voorwerpen die hij in bepaalde situaties plaatst. Hij kan zichzelf langer bezig houden. De peuter kan niet logisch denken, oorzaak en gevolg moet hij nog leren.

Activiteitsaanbod

(uit Nannies pedagogisch beleid)

Met peuters doen we veel aan fantasiespel. Zeer geschikt daarvoor zijn bijvoorbeeld drama-activiteiten. Zodra kinderen daar interesse in tonen, laten we ze activiteiten doen over vormen, kleuren, cijfers, e.d. Dit doen we zoveel mogelijk op een speelse, niet-schoolse manier. Alle activiteiten worden vanzelfsprekend steeds met taal begeleid, zodat kinderen de kans krijgen veel taalkennis op te doen en begrippen te leren.

Aanvulling: Verstoppertje spelen, rituelen bij het verstoppen, zoeken en vinden, ik zie ik zie wat jij niet ziet... , gezelschapsspelletjes.

Er worden activiteiten aangeboden bijvoorbeeld door samen te tellen hoeveel kinderen er zijn, in welke beker zit het meeste drinken en meer/minder, boven/naast/onder.

Materialenaanbod

(uit Nannies pedagogisch beleid)

Wij hebben op onze groepen veel voorleesboekjes, afgestemd op de verschillende leeftijdsgroepen. Er zijn boekjes die de kinderen zelf mogen lezen en boeken die door een leidster worden voorgelezen. Er is constructiemateriaal aanwezig en er zijn puzzels en vormenstoven om kinderen gevoel voor vorm en kleur te laten krijgen.

Er is speelgoed als domino en memory. Er zijn telramen aanwezig, er worden werkbladen met betrekking tot de rekenontwikkeling aangeboden.

Zoals eerder al werd aangegeven, is er ook fantasiemateriaal voorhanden om kinderen de wereld om hen heen te laten naspelen en om ze nieuwe dingen te laten bedenken.

Pedagogische begeleiding

Door het begeleiden en het verwoorden van activiteiten over de hele dag leert het kind een proces begrijpen. Ga hierbij in op de interesses van het kind en stel eisen waar het kind aan kan voldoen. Leer het kind keuzes maken en verantwoordelijkheid nemen. Laat hierbij

merken dat er naar het kind wordt geluisterd.

Een enkele keer komt het voor dat zich gaat vervelen en behoefte heeft aan een echte nieuwe omgeving, nieuwe kinderen, activiteiten. We kijken naar de interesses van het kind en gaan hier zo veel mogelijk op in; wat is zijn interesse op dit moment en wat kunnen wij aanbieden? Het kind kan eventueel zelfstandig daarmee bezig zijn onder toezicht van de leidsters, bijvoorbeeld het knutselen van alle beesten uit de dierentuin. We kunnen het kind extra taken geven, in de vorm van helpen met 'volwassen taken', zoals afwassen, de was vouwen, bedjes opmaken. Een kind doet nu immers niets liever dan zijn ouders en/of opvoeders na.

Taalontwikkeling

De taalontwikkeling wordt steeds rijker en ingewikkelder. Vaak begint het met het toevoegen van een woord dat er impliciet al was zoals 'eet koek'. Ook woordvolgorde en vervoegingen gaan een rol spelen. De woordvolgorde is niet meer vrij. Een kind zegt 'Niels wil snoep' en begrijpt het verschil met de vraag: 'wil Niels snoep?'

Het meervoud is een ook een nieuwe vorm die een kind leert beheersen en begint vaak met 'twee' of 'veel'.

Verkleinwoorden zijn ook rond deze leeftijd te horen. Als kinderen het eenmaal doorhebben zullen ze dit ook veel gaan gebruiken. Het kind is creatief bezig met taal.

Bij werkwoordsvormen blijken vervoegingen in de verleden tijd eerder te komen dan de toekomstige tijd.

Kinderen ontdekken en gaan woorden en veranderingen toepassen en hierdoor fouten maken zoals 'ik valde', 'ik ben de goedste'.

Door een stimulerende taalomgeving leert het kind deze 'fouten' aan te passen en veel woordbetekenissen leert een kind al doende door het te horen en te zien.

Activiteitsaanbod

(uit Nannies pedagogisch beleid)

Van zeer jongs af aan lezen we verhaaltjes voor om de woordenschat en het taalvermogen van de kinderen te vergroten. Tijdens gesprekken aan tafel of in een kring leren kinderen naar anderen te luisteren en op het juiste moment zelf aan het woord te komen en te verwoorden wat ze willen zeggen. We zingen veel. Baby's luisteren dan naar de klanken en oudere kinderen zingen mee. Als kinderen eraan toe zijn doen we taalspelletjes met ze en maken we taalgrapjes.

Materialenaanbod

We hebben veel boekjes om voor te lezen en plaatjes te kijken om de taalontwikkeling te stimuleren. We hebben een liedjesboek op elke vestiging waaruit kinderen zelf liedjes kunnen kiezen naar aanleiding van plaatjes.

Pedagogische begeleiding

Handelingen worden begeleid met taal, hierin wordt het goede voorbeeld gegeven. We praten in correct Nederlandse zinnen, duidelijk en niet te snel.

We reageren op wat een kind bezighoudt en stimuleren een kind om iets te vertellen. Taalfouten verbeteren we niet nadrukkelijk, maar spelenderwijs en door het goede voorbeeld te geven. Een kind zegt bijvoorbeeld: 'ik heeft gefietst' waarop wij vragen: 'heb jij gefietst?'.

Wenbeleid

(bij overgang van baby- naar peutergroep)

De overgang naar een peutergroep verloopt voor een kind vaak als vanzelfsprekend. Doordat er veel gemeenschappelijke activiteiten zijn zoals het buiten spelen kennen zij de leidsters van de peutergroep. Op deze momenten zien zij ook de kinderen bij wie ze eerder op de groep hebben gezeten.

Voordat de eigenlijke opvang van een kind van start gaat, wordt er een datum afgesproken waarop het kind een dagdeel kan komen wennen. De ouders kunnen in overleg met de leidsters het kind wel of niet zelf brengen, anders brengen de leidsters van de huidige groep het kind naar de nieuwe groep. De wendag vindt bij voorkeur plaats op een dag waarop het kind ook in het vervolg zal komen, zodat dezelfde leidsters en kinderen er dan zijn. Van tevoren bespreken de leidsters van de peutergroep en baby- en dreumesgroep het kind naar aanleiding van het persoonsgegevensformulier. Na afloop vindt er een uitgebreide overdracht plaats naar ouders. Als het wennen voor het kind moeilijk is verlopen kan de wenperiode uitgebreid worden totdat leidster en ouder/verzorger een duidelijk beeld krijgen van de (on)mogelijkheden.

We proberen, waar mogelijk en wenselijk, de kinderen uit de baby- en dreumesgroep tegelijk door te laten stromen of op de zelfde groep te plaatsen waar bekende kinderen uit de oude groep zitten.

Omgaan met nieuwkomers en kinderen die weggaan

Er wordt veel aandacht besteed aan kinderen die nieuw komen op de groep. Er vindt een wenmiddag of ochtend plaats en kinderen worden door de leidsters geïntroduceerd in de groep. Er wordt verteld wie ze zijn en dat ze ook voortaan komen spelen.

Als de eigenlijke opvang van start is gegaan, besteden we aan het nieuwe kindje gedurende de eerste tijd nog steeds wat extra aandacht (bovenop de individuele aandacht die we alle kinderen natuurlijk altijd geven). Op deze manier hopen wij een veilige situatie te creëren voor het kind, zodat het een plek binnen onze groep kan vinden.

Als kinderen afscheid nemen van een van onze groepen, omdat ze naar de basisschool gaan of om andere redenen, wordt hier van tevoren al aandacht aan besteed. Zo komt het afscheid voor de kinderen niet onverwacht. Op de laatste dag dat het kindje bij Nannies komt, zingen we met de hele groep afscheidsliedjes. Het kindje krijgt een afscheidscadeautje en mag eventueel trakteren, als de ouders daarvoor gekozen hebben.

Overdracht naar basisschool of voorschoolse voorziening

Bij Nannies Kinderdagverblijven vinden we het belangrijk dat de overdracht naar een ander kinderdagverblijf, peuterspeelzaal of school zo goed mogelijk plaatsvindt.

Voor de overgang naar een ander kinderdagverblijf of een peuterspeelzaal hebben we een overdrachtsformulier speciaal voor Nannies ontworpen. Er zal een eindgesprek aangeboden worden aan ouders waarin dit overdrachtsformulier zal worden besproken. Ouders krijgen uiteraard een kopie mee van dit formulier.

Voor de overgang naar school is er een instrument genaamd 'Alle kinderen in beeld' dat gebruikt wordt door bijna alle kinderdagverblijven in Nijmegen. Dit formulier wordt ingevuld door de pedagogisch medewerker, de ouders en na 3 maanden door de school. De school kan contact opnemen met het kinderdagverblijf naar aanleiding van dit formulier. Het is zeer gewenst om middels dit instrument de overdracht naar school te regelen, maar dit is niet verplicht.

Bij kinderen waar onze zorgcoördinator bij betrokken is geweest zal een 'warme overdracht' geadviseerd worden. Dit houdt in dat er naar aanleiding van het instrument een gesprek plaats vindt tussen ouders, school en leidster en/of zorgcoördinator van het kdv. Dit gaat altijd in overleg met de ouders.

Bijlagen

SLO-lijsten

- Sociaal-emotionele ontwikkeling van het jonge kind: de doelen
- Rekenontwikkeling van het jonge kind: de doelen
- Taalontwikkeling van het jonge kind: de doelen

EEN GOED BEGIN!

